

підприємств, фермерських господарств, працівників підприємств з іноземними інвестиціями, що визначаються законодавством та їх статутами. Для фермерів - це закон «Про фермерське господарство» [1].

Список використаних джерел

1. Про фермерське господарство: Закон України від 19.06.2003 р., № 973-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/973-15#Text>.
2. Трудові відносини у фермерському господарстві. URL: <http://www.visnuk.com.ua/uk/publication/100005450-trudovi-vidnosini-u-fermerskomu-gospodarstvi>.
3. Кодекс законів про працю України: Закон України від 10.12.1971 р. № 322-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>.

БІЛА КНИГА КРИПТОАКТИВУ (ЗГІДНО ДО MiCA (Markets in Crypto Assets Regulation))

Андрущенко Наталія, здобувачка вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю «ІТ-фінанси, трейдинг та ринок криптовалют» навчально-наукового інституту «Кіберпорт» Державного біотехнологічного університету

Науковий керівник: Глущенко Світлана Ігорівна, к.е.н., доцент кафедри державно-правових дисциплін та міжнародного права Державного біотехнологічного університету

Розглядаючи тему білої книги (Whitepaper) кryptoактиву, варто зазначити, що в українському інформаційному просторі мало джерел інформації, які розкривали б дане питання. Не зважаючи на це, дослідження буде проводитися на базі міжнародних джерел.

Відповідно до умов регулювання ринків криптовалютних активів MiCA [1] запроваджені загальні правила для емітентів кryptoактивів:

- Пропозицію має робити тільки юридична особа;
- Створення білої книги відповідно до додатку MiCA, що містить інформацію про емітента, проект і пропозицію кryptoактивів;

- Інформування про цей офіційний документ та всі маркетингові повідомлення, якщо такі є, компетентного органу має бути здійснене за 20 днів до опублікування;
- Публікація білої книги не пізніше дня початку розміщення;

Для того щоб краще зрозуміти такі умови МіСА, розглянемо більш детально саме поняття, значення та структуру Whitepaper (Біла книга).

Whitepaper – це документ, який пояснює мету проекту та принцип його роботи. Для криптовалюти офіційний документ є посібником щодо її технології, функцій і цілей. Його розроблено, щоб представити проект новій аудиторії потенційних користувачів та інвесторів.

Технічні документи про криптовалюту зазвичай пишуться в академічному форматі з технічною інформацією, статистикою та діаграмами. Засновники нової криптовалюти публікують технічну документацію перед запуском, щоб викликати інтерес, особливо якщо вони планують провести первинну пропозицію монет (ICO) з метою збору коштів.

Важливо пояснити, що немає правил щодо того, що являє собою whitepaper. Наявність технічної документації не означає, що криптовалюта є якісним проектом. Команда, що стоїть за проектом, може написати технічну документацію в будь-якому стилі. Whitepaper має пояснити, як працює технологія криптовалюти.

Наприклад, Bitcoin (CRYPTO:BTC) робить це через систему під назвою proof of work, яка покладається на машинерів, які витрачають обчислювальну потужність. Інші криптовалюти мають власні методи, ще однією популярною системою є доказ ставки.

Ще один важливий пункт, на який слід звернути увагу в офіційному документі, – це дорожня карта. Тут визначаються цілі проекту, такі як запуск основної мережі або потрапляння в список основних криптовалютних бірж, а також плани їх досягнення. Для проектів, які вже запущено, перегляд дорожньої карти є хорошим способом перевірити, чи вони залишаються на шляху.

Першим офіційним документом про криптовалюту був «Bitcoin: однорангова електронна готівкова система» анонімного засновника Bitcoin, який використовував псевдонім Сатоші Накамото. Опублікований у 2008 році документ про біткойн напрощод коротких за стандартами криптовалюти. Він складається з 9 сторінок і 12 розділів. Вступ охоплює слабкі сторони системи електронних платежів, тоді як більшість наступних розділів пояснюють технічні аспекти Bitcoin.

Незважаючи на те, що з того часу було випущено багато офіційних документів, найважливішим є офіційний документ для Ethereum (CRYPTO:ETH). «Ethereum: смарт-контракт наступного

покоління та децентралізована платформа додатків» був написаний Віталіком Бутерінім і випущений у 2014 році.

Ethereum є більш універсальною блокчейн-платформою, ніж біткойн, оскільки він може запускати смарт-контракти, а також має набагато довші офіційні документи. Офіційні документи Ethereum складається з 36 сторінок і пояснює унікальні функції, які він пропонує, включаючи різноманітні децентралізовані сервіси, такі як програми децентралізованого фінансування (DeFi), які діють як альтернатива блокчейну традиційним фінансовим послугам. [2]

Whitepaper може надавати огляд важливих даних у формі статистики та діаграм. Крім того, у технічному документі можна пояснити керівну структуру проекту, хто над ним працює, а також поточні та майбутні плани розвитку. В оптимальному варіанті біла книга має бути неформальною та інформативною, щоб чітко описувати проект та його цілі. Користувачам слід завжди бути обережними з офіційними документами, які представляють переконливу мову, і проектами, які обіцяють занадто багато, але не надають достатньої інформації.

Офіційні документи про криптовалюту часто розглядають як бізнес-плани для криптовалютних проектів. Це тому, що вони надають інвесторам повний огляд проекту. Але, на відміну від бізнес-планів, офіційні документи зазвичай публікуються до запуску криптовалюти. Отже, офіційні документи часто є відправною точкою, в якій криптопроект викладає напрямки і наміри своєї ідеї.

Білі книги часто дають уявлення про реальну корисність криптопроекту. Наприклад, він може описати, як він вирішує конкретну проблему або як він може покращити певні аспекти нашого життя.

Тим не менш, потрібно бути пильними. Створити білу книгу не складно. Наприклад, бум первинної пропозиції монет (ICO) у 2017 році призвів до появи тисяч токенів з «інноваційними» ідеями, але більшість проектів не були успішними.

Отже, окрім цілей і обіцянок, технічні документи також можуть показати, як криптовалюта справді працюватиме. Офіційні документи також може дати детальний огляд компонентів токеноміки, таких як спалювання токенів, розподіл токенів і механізми стимулювання. Наразті, біла книга може містити дорожню карту, яка інформує користувачів про розклад проекту, щоб вони знали, коли очікувати випуску продукту.

Технічні документи важливі для крипто-екосистеми. Незважаючи на відсутність стандартів для їх створення, технічні документи стали основою для дослідження криптопроектів.

Загальна рекомендація - розпочинати криптодослідження з ознайомлення з білими книгами проекту. Користувачі можуть використовувати технічні документи, щоб визначити потенційні «червоні прапорці» або перспективні проекти. Крім того, вони дозволяють

користувачам відстежувати, чи проєкт дотримується своїх початкових планів і цілей.

Офіційні документи можуть забезпечити прозорість і рівність, оприлюднивши ключову інформацію про проєкт. Різні сторони можуть отримати вигоду від офіційних документів. Наприклад, у той час як інвестори можуть приймати кращі інвестиційні рішення, використовуючи їх, розробники можуть приймати рішення про свою можливу участь у протоколі. Так само людина, зацікавлена ідеєю, може більш впевнено вирішити, чи хоче вона приєднатися до певної спільноти.[3]

В правових засадах REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on Markets in Crypto-assets, and amending Directive (EU) визначаються основні положення щодо випуску криптовалют та вимоги до білої книги в цьому процесі.

Цей Регламент зобов'язує емітентів криптовалют публікувати інформаційний документ (білу книгу) із обов'язковими вимогами до розкриття інформації. Щоб уникнути створення адміністративного тягаря, малі та середні підприємства (МСП) будуть звільнені від публікації такого інформаційного документа, якщо загальна вартість пропозиції криптовалют становить менше 1 000 000 євро протягом періоду 12 місяців. Емітенти «стейблкоїнів» не підлягають авторизації національним компетентним органом (НСА), якщо непогашена сума «стейблкоїнів» становить менше 5 000 000 євро. Крім того, вимоги, що висувуються до постачальників послуг криптовалют, пропорційні ризикам, створеним наданими послугами.[4]

Розділ II регулює пропозицію та маркетинг криптовалют, крім токенів, пов'язаних із

активами, і токенів електронних грошей. У ньому зазначено, що емітент має право пропонувати такі активи громадянськості в Союзі або домагатися допуску до торгівлі на торговій платформі для таких криптовалют, якщо він відповідає вимогам статті 4, таким як зобов'язання щодо бути створеним у формі юридичної особи або зобов'язання скласти офіційний документ про криптоактивизацію зі статтею 5 (з Додатком I) та повідомлення компетентних органів про такий білий документ щодо криптовалют (стаття 7) та його публікацію (стаття 8). Після публікації офіційного документу емітент криптовалют може пропонувати свої активи в ЄС або домагатися допуску таких криптовалют до торгівлі на торговій платформі (стаття 10) [4].

В «Огляді законодавства щодо регулювання віртуальних активів» за 2022р, говориться, що, якщо проспект емісії (наприклад, в разі продажу токенів часто позначається як «біла книга») не надає достатньої інформації – тобто всієї необхідної інформації, суттєвої для інвестора для прийняття обґрунтованого рішення – або проспект взагалі

відсутній□, емітент чи інші відповідальні особи можуть нести відповідальність перед інвесторами.[5]

Література:

4. Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on Markets in Crypto-assets, and amending Directive (EU) 2019/1937. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52020PC0593> (дата звернення 11.12.2022 р)
5. Ethereum official document. URL: <https://www.fool.com/investing/stock-market/market-sectors/financials/cryptocurrency-stocks/whitepaper/#:~:text=A%20whitepaper%20is%20a%20document,%20of%20prospective%20users%20and%20investors.>
6. Що таке whitepaper кріптовалюти? URL: <https://academy.binance.com/uk/articles/what-is-a-cryptocurrency-whitepaper>
7. Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on Markets in Crypto-assets, and amending Directive (EU) 2019/1937. COM/2020/593 final. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52020PC0593>
8. ОГЛЯД ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО РЕГУЛЮВАННЯ ВІРТУАЛЬНИХ АКТИВІВ У СФЕРІ БОРОТЬБИ З ВІДМИВАННЯМ КОШТІВ ТА ФІНАНСУВАННЯМ ТЕРОРИЗМУ. – К., 2022. – 587 с. URL: <https://fiu.gov.ua/assets/userfiles/310/%D0%A0%D1%96%D0%B7%D0%BD%D0%B5/VirtualAssets.pdf>

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СУРОГАТНОГО МАТЕРИНСТВА В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Безугла Олена Андріївна, студентка 2 курсу, 24 групи факультету історії і права ХНПУ ім. Г.С. Сковороди, e-mail: bezuglaya0033elenochka@gmail.com

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін і трудового права імені проф. О. І. Процевського ХНПУ ім. Г. С. Сковороди **О. М. Пономаренко**.